

Nowelizacja ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003 r., Nr 96, poz. 873 ze zm.)

**Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Pożytku Publicznego**

 www.pozytek.gov.pl

Najważniejsze zmiany zaproponowane w projekcie nowelizacji ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- istotne **zmiany w zakresie wspierania i powierzania zadań publicznych** (w szczególności: uproszczenie i przyśpieszenie procedury otwartego konkursu ofert, tryby uproszczone zlecenia zadań, oferta wspólna, obowiązek powoływania komisji konkursowej, w której mogą zasiadać przedstawiciele NGO-sów, kryteria unieważniania otwartych konkursów ofert);
- możliwość uchwalania wieloletnich **programów współpracy** z organizacjami pozarządowymi przez jednostki samorządu terytorialnego oraz rocznych lub wieloletnich programów przez administrację rządową;
- wprowadzenie tzw. **inicjatywy lokalnej**;
- podniesienie **wymogów związanych ze statusem OPP** (w szczególności w zakresie uzyskiwania statusu i kontroli);
- zmiana przepisów dotyczących **Rady Działalności Pożytku Publicznego** oraz wprowadzenie możliwości tworzenia **rad działalności pożytku publicznego** na wszystkich poziomach samorządu terytorialnego;

Inne istotne zmiany zawarte w projekcie nowelizacji

- zmiana **definicji organizacji pozarządowej** (wyłączenie spółek osobowych z zakresu definicji, wprowadzenie regulację stanowiącą, iż organizacje pozarządowe nie są tworzone w celu osiągnięcia zysku a nadwyżkę przychodów nad kosztami przeznaczają na cele statutowe);
- uporządkowanie **zakresu sfery zadań publicznych** (m.in. nowe zadanie - promocja Polski za granicą);
- podniesienie **limitu wynagrodzenia** osób zatrudnionych do prac związanych z wykonywaniem działalności pożytku publicznego do 3-krotności średniego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw;
- zmiany przepisów regulujących **wolontariat** (zmiana definicji wolontariusza, uregulowanie kwestii ubezpieczeń od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz kosztów leczenia w przypadku wolontariatu międzynarodowego);
- **obowiązek składania przez Radę Ministrów Sejmowi i Senatowi** sprawozdania z działania ustawy co dwa lata, w terminie do dnia 31 grudnia roku następującego po upływie okresu sprawozdawczego,

Zmiany w procedurze otwartego konkursu ofert:

- wyłączenie jednostek podległych i nadzorowanych przez organy administracji publicznej z możliwości udziału w otwartym konkursie ofert (art. 11 ust. 3) – likwidacja martwego przepisu;
- skrócenie terminu do składania ofert z 30 do 21 dni;
- obowiązek powoływania komisji konkursowej, w celu opiniowania złożonych ofert (w jej skład wchodzić mają przedstawiciele organów administracji publicznej oraz – fakultatywnie – osoby reprezentujące organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy;
- kryteria, na podstawie których konkurs ofert podlega unieważnieniu - nie złożenie żadnej oferty lub nie spełnianie wymogów zawartych w ogłoszeniu przez żadną z ofert
- uchylenie wymogu zamieszczania w ogłoszeniu konkursu ofert uzasadnienia wyboru ofert

Zmiany w procedurze otwartego konkursu ofert (c.d):

- możliwość złożenia **oferty wspólnej** przez dwie lub więcej organizacje (art. 14 ust. 2). Oferta taka powinna wskazywać, jakie działania w ramach realizacji zadania publicznego wykonywać będą poszczególne podmioty;
- **fakultatywne** (a nie, jak dotąd, obligatoryjne) **zamieszczanie ogłoszenia w prasie**
- umowa o wspieranie lub powierzanie zadania publicznego może być zawierana **na czas realizacji zadania** lub **na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat;**
- wyraźne wskazanie w nowelizacji na możliwość ogłaszania otwartych konkursów ofert **na rok następny** na podstawie projektu uchwały budżetowej

Wspieranie i powierzanie zadań poza otwartym konkursem ofert (art. 11a – 11c)

- W razie wystąpienia **kłęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej** (w kraju lub poza jego granicami) **organ administracji publicznej**, w celu zapobieżenia ich skutkom, może zlecać realizację zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert.
- **Prezes Rady Ministrów** jeżeli jest to **niezbędne ze względu na ochronę życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na ważny interes społeczny lub ważny interes publiczny**, może zlecać organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert.
- **Minister właściwy do spraw wewnętrznych**, w przypadkach dotyczących **zadań z zakresu ochrony ludności i ratownictwa**, może zlecać **specjalistycznym stowarzyszeniom o zasięgu ogólnokrajowym** określonym w art. 55 ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej, **jednostkom ochrony przeciwpożarowej**, o których mowa w art. 15 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, oraz **Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi** realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Wspieranie i powierzanie zadań poza otwartym konkursem ofert (art. 11a – 11c)

Tryb uproszczony:

Zlecenie zadań publicznych o charakterze **lokalnym** lub **regionalnym**:

- zadania które mają być realizowane przez okres nie dłuższy niż **30 dni**;
- gdy wysokość przekazywanych środków publicznych nie może przekraczać: **jednorazowo 10 000 zł** dla danego podmiotu, przy czym łączna kwota środków przekazanych temu samemu podmiotowi w tym trybie nie może przekroczyć **w danym roku kalendarzowym, 20 000 zł**;
- wysokość środków przekazywanych w tym trybie nie może przekraczać 10% dotacji planowanych na realizację zadań przez organizacje pozarządowe;

Procedura:

- W terminie 3 dni roboczych od dnia wpłynięcia oferty organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego **zamieszcza ofertę na okres 7 dni w BIP oraz w siedzibie**;
- Każdy może w tym czasie zgłosić **uwagi**;
- Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3, oraz po rozpatrzeniu uwag, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego **niezwłocznie zawiera umowę**;
- Do umów i sprawozdawczości stosuje się przepisy dotyczące otwartego konkursu ofert

Programy współpracy (art. 5a i 5b) :

Roczny program współpracy (art. 5a)

- **Obowiązek** uchwalania **rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3.** do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego okres obowiązywania programu;
- Poprzedzanie uchwalenia r.p.w. **konsultacjami** z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi;
- **Sankcja w przypadku nie uchwalenia rocznego programu współpracy** w terminie - wojewoda wzywa jednostkę samorządu terytorialnego do uchwalenia rocznego programu w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania. Po bezskutecznym upływie tego terminu wojewoda sporządza roczny program współpracy oraz wydaje w tej sprawie zarządzenie zastępcze. Do dnia uchwalenia rocznego programu współpracy przez jednostkę samorządu terytorialnego podstawą współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 jest zarządzenie wojewody w przypadku, o którym mowa w ust. 2, koszty sporządzenia rocznego programu współpracy ponosi w całości jednostka samorządu terytorialnego.

Wieloletni program współpracy (art. 5b)

- **Możliwość** uchwalenia przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego **wieloletniego programu współpracy** z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. **na okres od roku do 5 lat.**

Programy współpracy c.d.:

Program współpracy zawiera w szczególności:

- cel główny i cele szczegółowe programu;
- zasady współpracy;
- zakres przedmiotowy;
- formy współpracy;
- priorytetowe zadania publiczne;
- okres realizacji programu;
- sposób realizacji programu.

Sprawozdawczość:

- **Organ wykonawczy** jednostki samorządu terytorialnego, przedkłada **organowi stanowiącemu** jednostki samorządu terytorialnego do dnia 31 maja każdego roku, sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni jest obowiązany;
- **Organ administracji rządowej** ogłasza w **Biuletynie Informacji Publicznej** sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni do dnia 31 maja każdego roku.

Inicjatywa lokalna (art. 19 b)

Inicjatywa lokalna jest umową!

Mieszkańcy gminy mogą:

- **w celu realizacji zadania** publicznego w ramach inicjatywy lokalnej;
- organizować się w **formie stowarzyszenia** lub **stowarzyszenia zwykłego**.

Wniosek do gminy o realizację zadania publicznego:

- w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych: w szczególności budowę, rozbudowę lub remont dróg, kanalizacji, sieci wodociągowej, budynków oraz obiektów architektury stanowiących własność gminną;
- na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego; a także kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- edukacji, oświaty i wychowania;
- działalności w sferze kultury fizycznej i turystyki;
- ochrony przyrody, w tym zieleni w miastach i wsiach;
- porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Inicjatywa lokalna (c.d.)

Organ wykonawczy gminy może określić szczegółowe kryteria oceny wniosków o realizację zadania publicznego!

Wniosek zawiera w szczególności:

- nazwę i siedzibę stowarzyszenia zwykłego lub stowarzyszenia,
- imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe lub stowarzyszenie,
- adres do doręczeń,
- uzasadnienie celowości zawarcia umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej.

Ocena wniosku:

- bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie **30 dni od dnia otrzymania**
- organ wykonawczy gminy dokonując oceny wniosku bierze pod uwagę jego **celowość** z punktu widzenia potrzeb społeczności lokalnej oraz **wysokość środków** finansowych określonych w budżecie.

Inicjatywa lokalna (c.d.)

Umowa może być zawarta na czas określony.

Umowa określa w szczególności:

- **strony** umowy;
- **przedstawicieli** stron właściwych w zakresie współpracy;
- **przedmiot umowy** określający **rodzaj zadania** publicznego oraz szczegółowy **zakres zobowiązań stron** uczestniczących w realizacji zadania publicznego;
- **zakres odpowiedzialności** każdej ze stron za realizację zobowiązań;
- **zasady współpracy** oraz **sposób wykonania** inicjatywy lokalnej;
- **termin realizacji** inicjatywy lokalnej.

Stowarzyszenie zwykłe lub stowarzyszenie może na podstawie umowy użyczenia **otrzymać na czas trwania umowy rzeczy** konieczne do wykonania inicjatywy lokalnej.

Zobowiązanie stowarzyszenia zwykłego lub stowarzyszenia może polegać na:

- świadczeniu **pracy społecznej** członków tego stowarzyszenia
- na świadczeniach **pieniężnych**

Zmiany wymogów związanych ze statusem OPP

- wymóg **nieprzerwanego prowadzenia** działalności pożytku publicznego na rzecz ogółu społeczności **przez co najmniej 2 lata** w przypadku ubiegania się o status OPP
- wymóg, aby osoby pełniące funkcje w organizacji pożytku publicznego **nie były osobami skazanymi** za popełnione umyślnie przestępstwo lub przestępstwo skarbowe
- majątek uzyskany na działalność statutową organizacji pożytku publicznego **nie może być wykorzystywany na działalność gospodarczą;**
- **nadwyżka** przychodów nad kosztami przeznaczana **na działalność pożytku publicznego** na rzecz ogółu społeczności,

Zmiany wymogów związanych ze statusem OPP (c.d.)

- obowiązek przekazywania ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego sprawozdania finansowego i merytorycznego, **w terminie 15 dni od zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego** (zamiast, jak dotychczas w terminie 3 miesiące od końca roku obrotowego)
- obowiązek **informowania** w sprawozdaniu merytorycznym **o sposobie wykorzystania środków z 1% podatku;**
- uprawnienie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do wezwania organizacji pożytku publicznego do przedstawienia niezbędnych **wyjaśnień w przypadku niezłożenia lub nieopublikowania w terminie sprawozdania** finansowego lub merytorycznego - Niezastosowanie się do takiego wezwania skutkować może wystąpieniem do sądu rejestrowego o wykreślenie informacji o posiadaniu statusu OPP;
- **sankcja grzywny** nakładanej w trybie postępowania w sprawach o wykroczenia dla osób które działając w imieniu podmiotów nie posiadających statusu organizacji pożytku publicznego, informuje organ państwowy, osobę fizyczną lub prawną, że organizacja lub podmiot status taki posiada, podlega karze grzywny;

Zmiany wymogów związanych ze statusem OPP (c.d.)

- minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego został uprawniony do **określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego sposobu przeprowadzania kontroli** (art. 33b);
- uprawnienie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do **powierzenia przeprowadzenia kontroli**, obok dotychczas wskazanych organów, **także ministrowi właściwemu ze względu na przedmiot działalności** organizacji pożytku publicznego w porozumieniu z tym ministrem;
- możliwość **wystąpienia do sądu przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego z wnioskiem o wykreślenie informacji o posiadaniu statusu OPP** przez organizację, która nie nadesłała **sprawozdania z wyników zbiórki publicznej i ze sposobu zużytkowania zebranych ofiar** do właściwego organu, lub nie ogłosiła w prasie wyników zbiórki publicznej i sposobu zużytkowania zebranych ofiar.

Rady Działalności Pożytku Publicznego

- Minister właściwy może **odwołać członka RDPP przed upływem kadencji**, jeżeli stał się on trwale niezdolny do pełnienia obowiązków z powodu choroby stwierdzonej orzeczeniem lekarskim lub w przypadku nieobecności członka Rady na trzech kolejnych posiedzeniach Rady
- RDPP ma pod koniec kadencji składać ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego **sprawozdanie z działalności** (art. 40a);
- możliwość **tworzenia rad działalności pożytku publicznego na wszystkich poziomach samorządu terytorialnego** - fakultatywnie na poziomie województwa, powiatu i gminy, przyznając im stosowne kompetencje (rozdział 6 Wojewódzkie, Powiatowe i Gminne Rady Działalności Pożytku Publicznego, art. 1 pkt 37 projektu ustawy dodający art. 41a – art. 41h);

Szczegółowe informacje:

www.pozytek.gov.pl

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

 www.pozytek.gov.pl